

Apéndice documental

Requerimiento al Lugarteniente General de los Jurados y Síndicos de la Universidad de Mallorca, según petición del Protomédico Antonio Alemany.

23 de Enero de 1489

A.R.M., S. 41, folio 6 a 7 v.

Universitatis Mayoricarum Judeum
medicum

Noverint universi. Anno a Nativitate Domini MCCCCLXXX Nono, die videlicet veneris XXXIII mensis I anuarii.

Coram dicto spectabili domino Locum tenenti Generali Generali comparuti discretum Petrus Benayam notarius Syndicus Univesitatis Maioricarum et obtulit et reverenter presentavit eidem ligique et intimari requisivit et fecit per me Johannem Porcharii notarium et scribam Regentem Scribaniam Curie Civilis Gubernacionis Maioricarum hec que secuntur:

Senyor molt Spectable:

Als magnífichs Jurats del presente Regne es stada presentada, per part del Venerable mestre Anthoni Alamany, Protomédico, la requesta de la tenor següent: Noverint universi Anno a nativitate Domini MCCCCLXXXVIII die veo mercurii XIII mensis januarii. Existentibus Magnífichs dominis Jacobo Johannes Cafortesa, Johanne de Salis, Bernardo Nicholao, Francisco Paulega, Johanne Puig et Gregorio Fioll, Juratis anno presenti Universitatis Civitatis et Regne Maioricarum, intus domum del retret eiusdem Univer tatis, advenit coram eis et comparuit infrascriptus honorabilis Anthonius Alamany, magister

in medicina ac eciam Protomedicum, et presentavit eisdem legique et intimari requisivit et fecit sequencia:

Si los codis de la Sagrada Scriptura ab sinceritat de pensa humana per los dela mundana vida habitadors eran presentants, inquirits, e investigats, no es algu de sana pensa que lo contrari iudicar puxe quant son los actes a corroboratio e confirmatio dela cristianissima fe nostra salutifera, alli scrits, con attestant lo apostol tots los actes de aquell gran Deu e Redemptor nostro Senyor Deu Inmortal, Los invetarats Juheus, jacsia poble tant elet e manat, per lur manifestissima desconexensa e ingratitude, no inmerito, ha foragitats aquellas de tota comunicatio, conversatio e amicitia cristiana, com a cruels he aretges e de sos preceptes inobedients, lensant aquells, lo que no poch tanta instentio e doctrina deuria e deu fer hun habit natural e insaperable de tots los cristians amadors e tenents tant Senyor superior a tots, sens lo qual sota aquella res vinent no te esser e, de tal doctrina no resta causa, com a causa efficient, e formal record fer ne han volgut los sacratisimos emperadors e fundadors de les Romanes Leys, quant per medi de aquellas han instituit e determenat los juheus esser spulso e foragitats de totes honors mundanes, de las quals los cristianisimos catholichs son fets participants, lo que no poch es stat seguit e servat per los renicoles del present Regne, en quant per franqueses han volgut statuir e determinar que los juheus no puxen usar ne esser capaces de ofici, benefici e honor algun que als cristians e amadors de la ley cristiana es atorgat. Lo que per les magnífichs lany present jurats en lo rpresent Regne se deu atendre com a cristianisimos, no permetent e consentint per manera alguna que hun juheu lo qual, poch tament Nostro Senyor Deu, ne a les penes temporals, en lo present Regne com a metge se mete a visitar e ordenar publicament a persones cristianas de malaltia corporal detengudes, lo qual acte si axi sera permes, lo que no creu (mestre Anthoni Alamany), si aportarà inobedientia contra

Nostre Senyor Deu, infamia e detriment en lo present Regne, judicaran e recitaran los qui de tals actes la veritat perçabran. E a be que a instancia de certs homens cristianissimos e zeants la Sancta Fe cristiana, los predecessors de vostres magnificencias, pochos días ha, haguessen provehit lo dit juheu esser expellit e prohibit de tal exercici. E per part del honor mestre Anthoni alamany, mestre en medicina, dignissimo prothomedich, sie stat denunciât a les magnificencias vostras que lo dit juheu, vilipendint e fent poch cas de la provisio que per los dits predecessors de les vostres manificencias, justa e sancta, han feta, practicar e exercir dite art publicamente. Empero zelant la temor de nostre Senyor Deu e instat per los honrats apothacaris del present Regne, com aquell, a qui tocha la examinatio de les dites coses, per privilegi a ell atorgat, vehents lo dit juheu en les sues ordiantions granment errar, com ignorant tal art, hoc, e per los sirurgians qui ab ell han praticha, suplique e requer a les predites magnificencias, com a taments Nostro Senyor Deu, circa les coses demunt ditas, los placie debitament provehir en repellir e foragitar dit juheu, eretge e strany de la ley cristianas, de usar ne experimentant offici de metge. Lo interese del qual no poch pensar se deu, com se tracte de la vida mundana, lo que axi provehit pera satisfer als preceptes divinals e aumentar conservar e mantenir les leys imperials e de la patria, per vostras mangificencias promeses, mitgensant jurament corporal servar e fer servar. Les quals coses ab tot que procehesquen de summa justicia. No res mens et alias. Requirent y protestant.

Quibus quidem presentantis, lectis et intimati confestim dicti Magnifici domini jurati premissorum tenore audito dixerunt quod per habita supra predictis deliberatione matura debite providebunt.

A la qual requesta, a precehit una altre requesta en dies passats presenada als ditas mangifichs jurats del afecta de aquesta ultimadament presentade, e ab aquella son stats copiosament deduits tots los preiys e inconvenients que resultaven per

usar lo dit juheu de la dita art de medicina. Los quals perjuys e inconvenients, per esser tant evidents e notoris e derogatoris a les capitulacions e ordinations per lo serenissim Rey don Fernando, de recordable memoria, fetas e en dita requesta contengudes, vostra spectabilitat prevehi be e degudament, e per causa de la instancia en dita requesta contenguda, inhibi lo dit juheu e prohibi aquell no pogues usar ne practicar de la dita art de medicina. Sots pena de sinchentas liuras ultra las altres penas a vostra Spectabilitat reservades. E mes anavant fonch manat per part d ela vosta spectabilitat; al dit juheu, ab lo primer passatge degues axir del dit Regne. Sots pena de correr la vila. E no res meyns dita inhibitio, fonch manat als apothacaris e species sots pena de doscentas liures no admetessen resceptas algunas del juheu demunt dit. La qual inhibiitio e provisiò demunt dita no es stade observade ne deduida al degut affecta, e per quant fonch apres revocade per Vostra Senyoria sens causa alguna juridica, la Spectabilitat Vostra tots temps salva, com Vostra Senyoria no ignora, aquella no tenir facultat de poder revocar ne fer gracia de les coses de iusticia, las quals Vostra Senyoria es tinguda observar, axi de dret comu com per les ditas, e maiorment en les causes per les quals se evitant tants e notoris perils e tant universals. Per tant los dits magnifichs jurats e lo discret Sindich de la Universitat, supliquen e requeren a Vostra Spectabilitat, per manutencia de les ditas capitullacions e ordinations demunt e iuramente sobre aquelles presat, li placia provehir e executar e a son degut affecta deduir lo que per Vostra Senyoria era stat provehit en la primera requesta demunt dita als nos Magnifichs Jurants presentade e per les magnificencias de aquells a vosta spectabilitat repetida atrament. La Spectabilitat vostra tostemps salva, los dits Magnifichs jurats e lo discret Sindich, protestan contra Vostra Senyoria de denegatio de justicia e de violatio de las ditas capitulacions e ordinations jurades e de totes coses protestar licitas. Requirents etc...

Quibusquidem oblati et presentati lectis et intimatis dictum Spectabilis dominus locumtenens generalis premissorum tenere audito remissit provisione supradictis faciendum suo Magnifico assessori.

Deinde autem die sabati XXVIII proxime dictorum mensis et annum dictus, Spectabilis dominus Locumtenens Generalis revocato beneplacito sue spectabilitatis providit quod contra dictum judeum medicum procederetur pro ut hesternis diebus provissum fuerat videlicet sub die decime octobris proxime preteriti quam provisionem mandavit exequi iuxta sui seriem et tenorem.

Et die XXVIII mensis et anni predictorum retulit et fidem fecit Nicholau Hugueti virgarius se de mandato dicti spectabilis domini Locumtenentis Generalis et ad instantiam domini discreti sindici dicte Universitatis intimasse et demostrasse nedum dicto ludeo medio sed apothecarii singula signulis referendo provisionem sub XVII octobris proxime preteriti ac illis mandasse pro ut in dicta provisione continentur.